

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

12 päivänä syyskuuta 2006 *

Asiassa C-131/03 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 24.3.2003,

R. J. Reynolds Tobacco Holdings, Inc., kotipaikka Winston-Salem, Pohjois-Carolina (Yhdysvallat),

RJR Acquisition Corp., kotipaikka Wilmington, New Castle, Delaware (Yhdysvallat),

R. J. Reynolds Tobacco Company, kotipaikka Jersey City, New Jersey (Yhdysvallat),

R. J. Reynolds Tobacco International, Inc., kotipaikka Dover, Kent, Delaware (Yhdysvallat), ja

Japan Tobacco, Inc., kotipaikka Tokio (Japani),

edustajinaan solicitor P. Lomas ja advocaat O. W. Brouwer,

valittajina,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ja jossa valittajien vastapuolena ja muina osapuolina ovat

Philip Morris International Inc., kotipaikka Rye Brook, New York (Yhdysvallat),

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa asioissa T-377/00 ja T-272/01,

ja **Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehinään C. Docksey, X. Lewis ja C. Ladenburger, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukevat

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Bishop ja T. Blanchet, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään N. Díaz Abad, prosessiosoite Luxemburgissa,

Ranskan tasavalta, asiamiehenään G. de Bergues,

Italian tasavalta, asiamiehinään I. M. Braguglia, jota avustaa avvocato dello Stato M. Fiorilli, prosessiosoite Luxemburgissa,

Portugalin tasavalta, asiamiehinään L. I. Fernandes ja A. Seiça Neves, prosessiosoite Luxemburgissa,

Suomen tasavalta, asiamiehinään T. Pynnä ja A. Guimaraes-Purokoski, prosessiosoite Luxemburgissa, ja

Euroopan parlamentti, asiamiehinään H. Duintjer Tebbens ja A. Baas, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään M. Lumma ja W.-D. Plessing, ja

Helleenien tasavalta,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa asioissa T-260/01 ja T-272/01,

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehenään J. van Bakel,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa
asioissa T-379/00, T-260/01 ja T-272/01,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat K. Schiemann ja J. Makarczyk sekä tuomarit J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr (esittelevä tuomari), P. Küris, E. Juhász, J. Klučka, U. Lohmus, E. Levits ja A. Ó Caoimh,

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.1.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.4.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- ¹ Valituksellaan valittajat vaativat yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01, Philip Morris ym. vastaan

komissio, 15.1.2003 antaman tuomion (Kok. 2003, s. II-1; jäljempänä valituksen-alainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tutkimatta valittajien nostamat kanteet, joissa vaadittiin kumottavaksi yhtäältä 19.7.2000 tehty Euroopan yhteisöjen komission päätös, jossa tämä hyväksyi ”periaatteen siviilikanteiden nostamisesta komission nimissä eräitä yhdysvaltalaisia savukkeiden valmistajia vastaan” ja jonka täytäntöönpanemiseksi nostettiin United States District Court, Eastern District of New York -nimisessä Amerikan yhdysvaltojen liittovaltion tuomioistuimessa (jäljempänä District Court) siviilikanne useita Philip Morris-konserniin (jäljempänä Philip Morris) kuuluvia yhtiöitä ja Reynolds-konserniin (jäljempänä Reynolds) kuuluvia yhtiöitä sekä Japan Tobacco, Inc. -yhtiötä (jäljempänä Japan Tobacco) vastaan; kyseisissä kanteissa vaadittiin kumottavaksi toisaalta 25.7.2001 tehty Euroopan yhteisöjen komission päätös, jossa tämä hyväksyi ”periaatteen uuden siviilikanteen nostamisesta Yhdysvaltojen tuomioistuimissa yhtäikaa yhteisön ja vähintään yhden jäsenvaltion puolesta niitä tupakantuottajakonserneja vastaan, jotka olivat vastaajina aikaisemmassa oikeudenkäynnissä”, ja jonka täytäntöönpanemiseksi nostettiin District Courtissa kaksi muuta kannetta (jäljempänä riidanalaiset päätökset).

Tosiseikat

- 2 Tosiseikat kuvataan valituksenalaisessa tuomiossa seuraavasti:

¹ Komissio hyväksyi 19.7.2000 Euroopan yhteisöihin suuntautuvan savukkeiden salakuljetuksen vastustamiseen liittyvän ’periaatteen siviilikanteiden nostamisesta komission nimissä eräitä yhdysvaltalaisia savukkeiden valmistajia vastaan’. Komissio päätti myös ilmoittaa asiasta pysyvien edustajien komitealle (Coreper) asianmukaista virkatietä noudattaen sekä valtuuttaa puheenjohtajansa ja talousarvioasioista vastaavan komission jäsenen antamaan oikeudelliselle yksikölle määräyksen ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

- 2 Euroopan yhteisö, edustajanaan komissio 'omasta puolestaan sekä jäsenvaltioiden puolesta, joiden edustamiseen se on toimivaltainen', nosti 3.11.2000 [District Courtissa] siviilikanteen [Philip Morrisia, Reynoldsia ja Japan Tobaccoa] vastaan.
- 3 Tässä kanteessa (jäljempänä ensimmäinen kanne) yhteisö väitti, että kantajina olevat tupakantuottajayritykset osallistuivat salakuljetusjärjestelmään, jonka tarkoituksena oli tuoda savukkeita Euroopan yhteisön alueelle ja levittää niitä siellä. Yhteisö vaati erityisesti korvausta tästä salakuljetusjärjestelmästä aiheutuvasta vahingosta, joka muodostui pääasiallisesti niiden tullimaksujen ja arvonlisäverojen menetyksestä, jotka olisi maksettu laillisen tuonnin yhteydessä, sekä määräyksen antamista kanteen kohteena olevan menettelyn lopettamiseksi.
- 4 Yhteisö perusti kanteensa Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act -nimiseen Yhdysvaltojen liittovaltion vuoden 1970 lakiin (jäljempänä RICO) sekä eräisiin common law'n periaatteisiin, nimittäin common law fraud-, public nuisance- ja unjust enrichment -teorioihin. RICO:n tarkoituksena on torjua järjestäytynyttä rikollisuutta erityisesti helpottamalla oikeudellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä talouden toimijoiden rikollisen menettelyn osalta. Tätä varten siinä myönnetään asianomistajille kanneoikeus. Siviilikanteiden nostamiseen kannustamiseksi RICO:ssa säädetään, että kantaja voidaan oikeuttaa saamaan vahingonkorvausta, jonka määrä vastaa hänelle aiheutuneen todellisen vahingon kolminkertaista määrää (treble damages).
- 5 District Court hylkäsi 16.7.2001 tekemällään päätöksellä Euroopan yhteisön vaatimukset.
- 6 Komissio hyväksyi 25.7.2001 'periaatteen uuden siviilikanteen nostamisesta Yhdysvaltojen tuomioistuimissa yhtäikaa yhteisön ja vähintään yhden jäsenval-

tion puolesta niitä tupakantuottajakonserneja vastaan, jotka olivat vastaajina aikaisemmassa oikeudenkäynnissä. Lisäksi se valtuutti puheenjohtajansa ja talousarvioasioista vastaavan komission jäsenen antamaan oikeudelliselle yksikölle määräyksen ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

- 7 Komissio Euroopan yhteisön ja jäsenvaltioiden puolesta, joiden edustamiseen se on toimivaltainen, sekä kymmenen jäsenvaltiota, nimittäin Belgian kuningaskunta, Saksan liittotasavalta, Helleenien tasavalta, Espanjan kuningaskunta, Ranskan tasavalta, Italian tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Alankomaiden kuningaskunta, Portugalin tasavalta ja Suomen tasavalta, kukin omasta puolestaan, nostivat 6.8.2001 District Courtissa uuden kanteen Philip Morrisia ja Reynoldsia vastaan. Tässä kanteessa (jäljempänä toinen kanne) yhteisö ei enää perustanut vaatimuksiaan RICO:on vaan pelkästään niihin common law'n periaatteisiin, joihin ensimmäisessä kanteessa oli vedottu. Jäsenvaltiot sen sijaan perustivat vaatimuksensa sekä RICO:on että niihin common law'n periaatteisiin, joihin yhteisö vetoaa. Lisäksi vedottiin aineelliseen ja aineettomaan vahinkoon, joihin yhteisö ei ollut vedonnut ensimmäisessä kanteessaan, ja esitettiin lisäselvitystä public nuisance- ja unjust enrichment -teorioista.
- 8 Yhteisö ei hakenut muutosta edellä 5 kohdassa tarkoitettuun District Courtin 16.7.2001 tekemään päätökseen. Kuitenkin se pyysi 10.8.2001 yhdysvaltalaisista tuomioistuista sivuuttamaan viimeksi mainitun päätöksen ja sallimaan, että se muuttaa kannettaan (motion to vacate the judgment and to amend the complaint). Tämä pyyntö hylättiin District Courtin 25.10.2001 tekemällä päätöksellä.
- 9 Yhteisö komission edustamana ja edellä 7 kohdassa mainitut kymmenen jäsenvaltiota nostivat 9.1.2002 District Courtissa kolmannen kanteen [Japan Tobaccoa] ja siihen sidoksissa olevia muita yrityksiä vastaan (jäljempänä kolmas kanne).

- 10 District Court hylkäsi 19.2.2002 yhteisön ja jäsenvaltioiden toisen ja kolmannen kanteen soveltaen common law'n sääntöä (revenue rule), jonka mukaan Yhdysvaltojen tuomioistuimet pidättäytyvät muiden valtioiden verolakien täytäntöönpanosta.
- 11 Komissio hyväksyi 20.3.2002 periaatteen siitä, että District Courtin päätökseen haetaan muutosta. United States Court of Appeals for the Second Circuit -nimiseen tuomioistuimeen (toisen piirin muutoksenhakutuomioistuin) toimitettiin 25.3.2002 valituskirjelmä yhteisön ja mainittujen kymmenen jäsenvaltion nimissä.”

Oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

- 3 Valittajat nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 19.12.2000 ja 20.12.2000 toimittamillaan kannekirjelmillä kanteet, joissa vaadittiin erityisesti kumoamaan komission päätös ensimmäisen kanteen nostamisesta (asiat T-377/00, T-379/00 ja T-380/00).
- 4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun toisen jaoston puheenjohtaja yhdisti 2.7.2001 antamallaan määräyksellä nämä kolme asiaa kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.
- 5 Reynolds ja Philip Morris nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 15.10.2001 toimittamillaan kannekirjelmillä kanteet komission päätöksestä nostaa toinen kanne (asiat T-260/01 ja T-272/01).

- 6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun toisen jaoston puheenjohtaja yhdisti 31.1.2002 antamallaan määräyksellä kaikki viisi asiaa T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01 kirjallisen käsittelyn myöhempiä vaiheita, suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.
- 7 Komissio esitti jokaisessa asiassa väitteen siitä, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska riidanalaiset päätökset eivät ole EY 230 artiklan neljännessä kohdassa määrätyn kaltaisen kanteen kohteeksi kelpaavia toimia.

Valituksenalainen tuomio

- 8 Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi komission esittämät oikeudenkäyntiväitteet ja näin ollen hylkäsi kanteet.
- 9 Kyseisen tuomion 74, 76 ja 77 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palautti ensinnäkin mieleen EY 230 artiklan neljännen kohdan sisällön sekä vakiintuneen oikeuskäytännön, jossa on katsottu yhtäältä, että jotta voitaisiin määritellä, onko kumottavaksi vaadittu toimenpide kannekelpoinen, tarkastelun kohteeksi on otettava tämän toimenpiteen asiasisältö, koska toimenpiteen oikeudellisella muodolla ei lähtökohtaisesti ole merkitystä tässä suhteessa, ja jossa on katsottu toisaalta, että ainoastaan sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttamalla tämän oikeusasemaa selvästi, ovat toimia tai päätöksiä, jotka voivat olla kumoamiskanteen kohteena, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 60/81, IBM vastaan komissio, 11.11.1981 antamaan tuomioon (Kok. 1981, s. 2639, Kok. Ep. VI, s. 231, 9 kohta).
- 10 Näin ollen se tutki, onko riidanalaisilla päätöksillä tällaisia vaikutuksia.

- 11 Tämän osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 79 kohdassa, että asian vireillepano tuomioistuimessa on välttämätön toimi sitovan tuomioistuinratkaisun saamiseksi mutta että oikeudenkäynnin osapuolten velvollisuuksien lopullinen määrittäminen voi johtua vain asiaa käsittelevän tuomioistuimen ratkaisusta. Se viittasi vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-191/95, komissio vastaan Saksa, 29.9.1998 antamaan tuomioon (Kok. 1998, s. I-5449, 47 kohta), joka koskee komission päätöstä nostaa EY 226 artiklan toisen kohdan mukainen kanne, ja katsoi, että päätös kanteen nostamisesta tuomioistuimessa ei itsessään muuta sitä oikeudellista tilannetta, jota kyseinen päätös koskee, ja että sitä ei siten lähtökohtaisesti voida pitää kannekelpoisena päätöksenä.
- 12 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki sitten, ovatko riidanalaiset päätökset, koska ne eivät koske kanteen nostamista yhteisöjen tuomioistuimessa tai jonkin jäsenvaltion tuomioistuimessa vaan kolmannen valtion tuomioistuimessa, saaneet aikaan lopullisia oikeusvaikutuksia, jotka ovat muita kuin ne oikeusvaikutukset, jotka välttämättä johtuvat asian vireillepanosta tuomioistuimessa, ja jotka olisivat selvästi muuttaneet kantajien oikeudellista asemaa.
- 13 Tutkittuaan aluksi riidanalaisten päätösten vaikutukset yhteisön oikeusjärjestyksessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ensinnäkin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa perusteettomana kantajien väitteen, jonka mukaan kyseiset päätökset ovat saaneet aikaan komission toimivaltaan ja toimielinten väliseen tasapainoon liittyviä sitovia oikeusvaikutuksia.
- 14 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 86 kohdassa, että riidanalaisiin päätöksiin, kuten mihin tahansa toimielimen toimeen, sisältyy liitännaisesti näihin toimiin ryhtyneen tahon kannanotto omaan toimivaltaansa päättää niistä mutta että tällaisella kannanotolla ei voida katsoa olevan EY 230 artiklassa tarkoitettua sitovaa oikeusvaikutusta, sillä vaikka tämän kannanoton oletettaisiin olevan virheellinen, sillä ei ole itsenäistä ulottuvuutta suhteessa päätettyyn toimeen. Se lisäsi, että toisin kuin toimivallan antamista merkitsevä toimi, jollainen oli yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-366/88, Ranska vastaan komissio, 9.10.1990 antaman tuomion (Kok. 1990, s. I-3571), johon kantajat vetosivat, taustalla, kyseinen kannanotto ei voi muuttaa EY:n perustamissopimuksen mukaista toimivallan jakoa.

- 15 Valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoi myös, että komission toimivallan väitetyn puuttumisen ja siitä mahdollisesti johtuvan toimielinten välisen tasapainon rikkomisen perusteella ei voida poiketa perustamissopimuksessa määrätyistä kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä. Tällainen päättely nimittäin merkitsisi samaa kuin päätelmä, jonka mukaan toimen kannekelpoisuus perustuisi toimen mahdolliseen lainvastaisuuteen. Tämän osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-345/00 P, FNAB ym. vastaan neuvosto, 10.5.2001 antamaan määräykseen (Kok. 2001, s. I-3811, 39–42 kohta).
- 16 Siitä erityisesti edellä mainitussa asiassa IBM vastaan komissio annetun tuomion 23 kohdassa käsitellystä kysymyksestä, voidaanko valmistelevien toimien osalta katsoa, että menettelyn varhaisessa vaiheessa nostettava kanne on yhteensopiva perustamissopimuksessa määrätyn oikeussuojajärjestelmän kanssa poikkeuksellisissa olosuhteissa silloin, kun kyseessä ovat ilmeisen lainvastaiset toimet, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 88 kohdassa, että yhteisöjen tuomioistuimet eivät ole milloinkaan vahvistaneet, että valmistelevien toimien tai muiden oikeusvaikutuksia omaamattomien toimien tällainen valvonta olisi poikkeuksellisesti mahdollista. Se lisäsi, että ratkaisut, joissa tähän mahdollisuuteen on viitattu, ovat aikaisemmalta ajalta kuin edellä mainitussa asiassa FNAB ym. vastaan neuvosto annettu määräys, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi selvästi, ettei kanteen tutkittavaksi ottamista voi tehdä riippuvaksi yhteisön oikeuden väitettyjen rikkomusten vakavuudesta.
- 17 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi sitten valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa perusteettomana väitteen, jonka mukaan riidanalaiset päätökset ovat aikaansaaneet sitovia oikeusvaikutuksia saattamalla kantajat vieraan oikeusjärjestuksen alaisiksi tai muuttamalla niiden oikeudellista asemaa aineelliselta tai menettelylliseltä kannalta.
- 18 Tämän osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 93 kohdassa, että periaate, jonka mukaan kanteen nostaminen ei sellaisenaan muuta oikeudenkäynnin asianosaisten oikeudellista asemaa EY 230 artiklassa tarkoitetulla tavalla, pätee yhtä hyvin kanteen nostamiseen yhteisöjen tuomioistuimissa kuin kanteen nostamiseen jäsenvaltioiden tai jopa kolmansien valtioiden, kuten Yhdysvaltojen, tuomioistuimissa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kyseinen periaate pysyy samana, vaikka jokaisen

tuomioistuimen on sovellettava oman oikeusjärjestyksensä mukaisia menettelysääntöjä ja tämän saman oikeusjärjestyksen mukaisten lainvalintasääntöjen mukaan määräytyviä aineellisen oikeuden sääntöjä. Aiheutuvien oikeusvaikutusten ei nimittäin voida katsoa johtuvan kanteen tuomioistuimessa nostaneen asianosaisen menettelystä siitä riippumatta, mitä sääntöjä asiassa on sovellettava ja johtuvatko oikeusvaikutukset suoraan laista vai asiaa käsittelevän tuomioistuimen ratkaisuksista.

- 19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi valituksenalaisen tuomion 95 ja 96 kohdassa, että eräillä prosessuaalisilla ratkaisuilla voi olla sitovia ja lopullisia oikeusvaikutuksia EY 230 artiklassa tarkoitettu tavoin, siten kuin tätä artiklaa on tulkittu oikeuskäytännössä. Se mainitsi ensinnäkin ratkaisut, jotka tosin ovat vireillä olevan hallinnollisen menettelyn välivaiheita mutta joilla ei pelkästään määrätä menettelyn seuraavien vaiheiden edellytyksistä vaan jotka aikaansaavat itse menettelyn ulkopuolelle ulottuvia vaikutuksia ja muuttavat asianomaisten aineellisia oikeuksia ja velvollisuuksia.
- 20 Mainittuaan valituksenalaisen tuomion 97 kohdassa muutamia ratkaisuja, jotka yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan ovat tällaisia ratkaisuja, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 98 kohdassa, etteivät riidanalaiset päätökset ole sellaisia ratkaisuja. Se katsoi erityisesti, että sitä, ettei yhteisön oikeuden mukaiseen menettelyyn verojen ja tullien kantamiseksi ole ryhdytty, ei voida rinnastaa sakkoimmunitettiin, joka 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 15 artiklan 5 kohdassa nimenomaisesti myönnetään kyseisen asetuksen mukaisesti ilmoitetun sopimuksen osapuolille. Lisäksi riidanalaiset päätökset tosin sisältävät komission alustavan arvioinnin kantajien menettelystä Yhdysvaltojen oikeuden kannalta, mutta ne eroavat valtiontukia koskevan tutkintamenettelyn aloittamispäätöksestä siinä, ettei tästä arvioinnista johdu yhteisön oikeuden mukaisia tiettyjä oikeusseuraamuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kanteen nostamisesta Yhdysvaltojen tuomioistuimissa ei siten aiheudu kantajille uusia velvoitteita, eikä se myöskään pakota kantajia muuttamaan menettelytapojaan.
- 21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin mainitsi toisaalta valituksenalaisen tuomion 99 ja 100 kohdassa tiettyjä menettelyä koskevia ratkaisuja, jotka ovat kannekelpoisia sen vuoksi, että ne loukkaavat asianomaisten menettelyllisiä

oikeuksia. Se kuitenkin totesi, että sen käsiteltävänä olevassa asiassa kantajilla ei olisi ollut menettelyllisiä oikeuksia siinä jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä, joka komission olisi kantajien mukaan pitänyt aloittaa, ja se päätteli tästä, että kanteen nostaminen District Courtissa ei ole voinut riistää niiden oikeuksia tässä suhteessa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lisäsi, että koska yhteisöllä ei ole toimivaltaa kysymyksessä olevien verojen ja maksujen kantamisessa, ei myöskään ole olemassa asiaa koskevaa yhteisön oikeuden mukaista menettelyä, jossa kantajille myönnettäisiin sellaisia takeita, joita ilman ne olisi nyt jätetty.

- 22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin myös katsoi valituksenalaisen tuomion 101 kohdassa, että kantajat eivät myöskään ole osoittaneet, että riidanalaiset päätökset olisivat vaikuttaneet niiden oikeudelliseen asemaan verojen ja tullien kantamista koskevien jäsenvaltioissa voimassa olevien menettelyjen kannalta.
- 23 Kantajien väitteeseen, että oikeudenkäynti District Courtissa eroaa oikeudenkäynneistä, jollaisiin voitaisiin ryhtyä jäsenvaltioiden tuomioistuimissa, siinä suhteessa, ettei EY 234 artiklan mukaista järjestelmää ennakkoratkaisun saamiseksi ole, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastasi valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, että oikeusriidoissa, joihin liittyy kansainvälisiä näkökohtia, on normaalia, että tuomioistuimen on sovellettava vieraan oikeusjärjestyksen sääntöjä ja että se tekee niin oman oikeusjärjestyksensä prosessisääntöjen rajoissa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan se seikka, että tuomioistuin soveltaa omia prosessisääntöjään, kuuluu seurauksiin, jotka välttämättä liittyvät kanteen nostamiseen missä tahansa tuomioistuimessa, eikä sitä näin ollen voida pitää EY 230 artiklassa tarkoitettuna oikeusvaikutuksena. Se lisäsi, että vaikka EY 234 artiklassa annetaan jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuus esittää ennakkoratkaisukysymyksiä ja veloitetaan eräät niistä pyytämään ennakkoratkaisua, siinä ei anneta kyseisissä tuomioistuimissa vireillä olevan oikeudenkäynnin asianosaisille minkäänlaista oikeutta asian vireille saamiseen yhteisöjen tuomioistuimessa.
- 24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi siten valituksenalaisen tuomion 108 kohdassa, että riidanalaiset päätökset eivät saa aikaan yhteisön oikeusjärjestyksessä EY 230 artiklassa tarkoitettuja sitovia oikeusvaikutuksia, siten kuin tätä artiklaa on tulkittu oikeuskäytännössä.

- 25 Tutkittuaan toiseksi vaikutukset, jotka kyseessä olevien siviilikanteiden nostamisella on Yhdysvaltain oikeuden mukaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 110 kohdassa, että suuri osa niistä District Courtissa nostettujen kanteiden prosessuaalisista seurauksista, joihin kantajat viittaavat, ei eroa missä tahansa tuomioistuimessa nostettavaan kanteeseen väistämättä liittyvistä seurauksista ja että osa niistä on pelkästään tosiasiallisia.
- 26 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 111 ja 112 kohdassa, että vaikka Yhdysvaltojen liittovaltion tuomioistuimet voivatkin tehdä oman prosessioikeutensa nojalla ratkaisuja, joilla on oikeudenkäynnin asianosaisiin kohdistuvia sitovia vaikutuksia, etenkin velvoittamalla ne ilmaisemaan tosiseikkoja ja asiakirjoja, nämä vaikutukset johtuvat näille tuomioistuimille Yhdysvaltojen oikeuden mukaan kuuluvien toimivaltuuksien itsenäisestä käyttämisestä, eikä niiden siten voida katsoa johtuvan komission menettelystä.
- 27 District Courtissa nostettujen kanteiden aineellisten vaikutusten osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 114 kohdassa, että päätös kanteen nostamisesta District Courtissa merkitsee vain sellaisen menettelyn aloittamista, jonka tarkoituksena on todeta kantajien vastuu, jonka olemassaolo ei aineellisessa suhteessa riipu kanteen nostamisesta. Vaikka riidanalaisten päätösten vaikutuksena on siten voinut olla sen ilmeneminen kantajille, että nämä ovat todellisessa vaarassa joutua yhdysvaltalaisen tuomioistuimen määräämien seuraamusten kohteeksi, tämä on pelkkä tosiasiallinen seuraus eikä sellainen oikeusvaikutus, jonka aikaansaaminen olisi riidanalaisten päätösten tarkoituksena, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi vastaavasti edellä mainitussa asiassa IBM vastaan komissio annetun tuomion 19 kohtaan.
- 28 Valituksenalaisen tuomion 115–117 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että tietyt kantajien esittämät tosiseikat – nimittäin ne seikat, että kantajia syytetään kyseessä olevissa kanteissa rikollisesta menettelystä, että oikeudenkäynnin asianosaisille annetaan suojaa oikeudenkäynnissä esitettyjä perättömiä lausumia koskevia kunnianloukkauksia vastaan ja että District Court on

julkistanut komission kanteet Internetissä, sekä ne kielteiset seuraukset, joita kyseessä olevien kanteiden nostamisesta voi aiheutua pörssissä noteerattujen yhtiöiden maineelle – joko ovat luonteeltaan tosiasiallisia tai johtuvat yksinomaan Yhdysvaltojen oikeuden säännöksistä, eivätkä ne siten kuulu riidanalaisen päätösten vaikutuksiin, joiden olisi katsottava johtuvan komission menettelystä.

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi näin ollen valituksenalaisen tuomion 118 kohdassa, että kyseessä olevien siviilikanteiden nostamisesta Yhdysvaltojen oikeuden mukaan johtuvien vaikutusten, joihin kantajat ovat vedonneet, ei voida katsoa olevan EY 230 artiklassa tarkoitettuja sitovia oikeusvaikutuksia, siten kuin tätä artiklaa on tulkittu oikeuskäytännössä.

30 Tehokkaan oikeussuojan tarpeen ja sen kantajien väitteen osalta, että niiden kanteiden tutkimatta jättäminen merkitsisi sitä, ettei kantajilla ole mitään oikeudellisia keinoja riidanalaisen päätösten riitauttamiseksi, koska kun tuomioistuimissa, jossa asia on vireillä, on kolmannessa valtiossa, komission menettelyn laillisuutta ei voida saattaa yhteisöjen tuomioistuinten eikä myöskään jäsenvaltioiden tuomioistuinten ratkaistavaksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi lopuksi seuraavaa:

”121 Tältä osin on muistutettava yhteisöjen tuomioistuimen itsensä todenneen, että oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi on oikeusyhteisön perustavanlaatuinen osatekijä, joka on EY:n perustamissopimuksen perustuvassa oikeusjärjestyksessä taattu siten, että tässä perustamissopimuksessa on määrätty tyhjentävästä oikeussuojakeinojen ja menettelyjen järjestelmästä, jonka tarkoituksena on antaa yhteisöjen tuomioistuimelle toimivalta valvoa toimielinten toimien laillisuutta (asia 294/83, Les Verts v. parlamentti, tuomio 23.4.1986, Kok. 1986, s. 1339, Kok. Ep. VIII, s. 551, 23 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin tukeutuu jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen ja ihmisoikeussopimuksen 6 ja 13 artiklaan perustana oikeudelle saattaa tehokkaalla tavalla asia toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi (ks. asia 222/84, Johnston, tuomio 15.5.1986, Kok. 1986, s. 1651, Kok. Ep. VIII, s. 621, 18 kohta).

- 122 Kaikkien sellaisten henkilöiden oikeus saattaa tehokkaalla tavalla asiansa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, joille unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, vahvistetaan lisäksi 7.12.2000 Nizzassa annetussa Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL C 364, s. 1) 47 artiklassa; tällä perusoikeuskirjalla ei tosin ole sitovaa oikeusvaikutusta, mutta se osoittaa kuitenkin siinä mainittujen oikeuksien tärkeyden yhteisön oikeusjärjestyksessä.
- 123 Tältä osin on syytä huomauttaa, että se seikka, että päätöksen luonnetta omaamattomat toimet eivät voi olla kumoamiskanteen kohteena, ei merkitse sitä, että lainkäyttövallan piiriin kuuluvilta evättäisiin oikeus tuomioistuin-käsittelyyn, sillä EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan mukainen sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskeva kanne on tällöinkin käytettävissä, jos kysymyksessä oleva menettely voi aikaansaada yhteisön vahingonkorvausvastuun.
- 124 Vaikka lisäksi saattaisikin näyttää suotavalta, että yksityisillä oikeussubjekteilla olisi käytettävissään vahingonkorvauskanteen lisäksi oikeussuojakeino, jonka avulla ne voivat saada estetyksi – tai loppumaan – toimielinten sellaisen menettelyn, joka ei ole päätöksentekoa mutta joka on omiaan haittaamaan niiden etua, on kuitenkin todettava, ettei perustamissopimuksessa määrätä sellaisesta oikeussuojakeinosta, joka edellyttäisi välttämättä, että yhteisöjen tuomioistuimet antaisivat toimielimille määräyksiä. Yhteisöjen tuomioistuinten asiana ei kuitenkaan ole asettua yhteisön perustuslain antajan paikalle muuttaakseen perustamissopimuksessa määrättyjä oikeussuojakeinoja ja oikeudenkäyntiä koskevaa järjestelmää (yhdistetyt asiat T-172/98 ja T-175/98–T-177/98, Salamander ym. v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 27.6.2000, Kok. 2000, s. II-2487, 75 kohta)."

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

- 31 Valittajat vaativat, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

- ottaa niiden kumoamiskanteet tutkittaviksi, koska riidanalaiset päätökset ovat selvästi lainvastaisia, ja ratkaisee asian lopullisesti
- toissijaisesti ottaa niiden kumoamiskanteet tutkittaviksi ja palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, jotta se ratkaisee pääasian
- tai ainakin palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen tutkittavaksi ottamisen käsittelemiseksi yhdessä pääasian kanssa ja asian ratkaisemiseksi
- velvoittaa komission vastaamaan oikeudenkäyntikuluista yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

32 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

- jättää valituksen osittain tutkimatta sikäli kuin yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan tutkimaan sellaisia uusia seikkoja, joita ei esitetty ensimmäisessä oikeusasteessa, tai sikäli kuin sitä vaaditaan tutkimaan uudelleen argumentit, jotka jo esitettiin ensimmäisessä oikeusasteessa
- hylkää valituksen muilta osin
- velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Saksan, Espanjan, Italian, Alankomaiden ja Portugalin hallitukset sekä parlamentti ja neuvosto vaativat yhteisöjen tuomioistuinta hylkäämään valituksen ja velvoittamaan valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

34 Suomen hallitus vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

- jättää valituksen tutkimatta siltä osin kuin valituksessa vaaditaan yhteisöjen tuomioistuinta tutkimaan sellaisia uusia seikkoja, joita ei ole esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olleen prosessin aikana, ja siltä osin kuin valituksessa vaaditaan tutkimaan uudelleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetyt seikat ilman, että osoitetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellista virhettä
- hylkää valituksen muilta osin ja
- velvoittaa valittajat maksamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

35 Valituksensa tueksi valittajat esittävät viisi valitusperustetta, joiden mukaan

- EY 230 artiklaa on tulkittu virheellisesti niiden vaikutusten osalta, jotka riidanalaisilla päätöksillä on yhteisön oikeusjärjestyksessä

- EY 230 artiklaa on tulkittu virheellisesti niiden vaikutusten osalta, jotka kyseessä olevien siviilikanteiden nostamisella on Yhdysvaltain oikeuden mukaan
- tehokasta oikeussuojaa koskevaa perusoikeutta on loukattu
- yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka koskee ilmeisen lainvastaisten toimien kannekelpoisuutta, on sovellettu ja tulkittu virheellisesti
- EY 292 artiklaa on rikottu.

Ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan EY 230 artiklaa on tulkittu virheellisesti niiden vaikutusten osalta, jotka riidanalaisilla päätöksillä on yhteisön oikeusjärjestyksessä

Asianosaisten lausumat

- 36 Tässä viiteen osaan jaetussa valitusperusteessa valittajat väittävät ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, koska se katsoi valituksenalaisen tuomion 79 kohdassa, että yhteisön toimielimen päätöstä kanteen nostamisesta ei lähtökohtaisesti voida pitää kannekelpoisena päätöksenä.

- 37 Valittajien mukaan oikeuskäytännöstä ilmenee, että ainoita toimielinten toteuttamia toimia, jotka eivät voi olla tuomioistuinvalvonnan kohteena, ovat ne toimet, jotka ovat osa sellaista vireillä olevaa yhteisön menettelyä, joka johtaa myöhemmin päätökseen, joka itsessään voi olla sellaisen tuomioistuinvalvonnan kohteena, jonka yhteydessä kaikki aikaisempaa lainvastaisuutta tai kyseessä olevan toimielimen toimivallan puuttumista koskevat perusteet ja niiden vaikutukset voidaan asianmukaisesti tutkia sellaisessa toimivaltaisessa tuomioistuimessa, joka on velvollinen soveltamaan yhteisön oikeutta. Valittajat vetoavat tämän osalta edellä mainitussa asiassa IBM vastaan komissio annettuun tuomioon (20 kohta) ja edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Saksa annettuun tuomioon (44 kohta).
- 38 Valittajat väittävät toiseksi, että tutkiessaan, onko riidanalaisilla päätöksillä oikeusvaikutuksia, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei tulkinnut oikeuskäytäntöä asianmukaisesti eikä soveltanut sitä nyt käsiteltävänä olevan asian täysin uusiin olosuhteisiin. Valittajien mukaan nimittäin nykyinen oikeuskäytäntö koskee kanteita, jotka nostettiin sellaisista toimista, jotka komissio oli toteuttanut käyttäessään perustamissopimuksessa sille annettua toimivaltaa, ja nämä kanteet johtivat väistämättä sellaiseen yhteisön oikeusjärjestyksessä annettuun ratkaisuun, joka joko oli annettu yhteisöjen tuomioistuimissa tai kuului näiden suorittaman valvonnan alaisuuteen. Valittajien mukaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kuitenkin huomattava, että jos riidanalaisia päätöksiä ei saateta yhteisöjen tuomioistuinten suorittamaan valvontaan, mikään muukaan toimi tai mikään muukaan seuraus ei tule tällaisen valvonnan kohteeksi, ja yhteisön toimielimet voivat panna vireille yhteisön oikeusjärjestyksen ulkopuolisia oikeudenkäyntejä kaikista uusista kysymyksistä ja missä olosuhteissa tahansa.
- 39 Valittajat väittävät kolmanneksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulkitisi yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöä virheellisesti katsoessaan, että mitään oikeusvaikutuksia ei ole sillä, ettei yhteisöjen tuomioistuimelta voida enää saada ennakkoratkaisua komission toimivallasta panna kolmannessa valtiossa vireille menettelyjä sellaisten tullien ja arvonlisäverojen perimiseksi, jotka on sen mukaan jätetty maksamatta.

- 40 Tämän osalta valittajat väittävät, että jos komissio olisi nostanut kanteen jäsenvaltion tuomioistuimessa, niillä olisi ollut oikeus ottaa esille komission toimivaltaisuuutta koskeva olennainen kysymys, ja jäsenvaltion ylimmän oikeusasteen tuomioistuimella olisi ollut velvollisuus esittää tämä kysymys yhteisöjen tuomioistuimelle EY 234 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti, kun otetaan huomioon asiassa 314/85, Foto-Frost, 22.10.1987 annettussa tuomiossa (Kok. 1987, s. 4199, Kok. Ep. IX, s. 235) vahvistettu sääntö ja se, ettei Cilfit-oikeuskäytäntöä selvästikään olisi voitu soveltaa (asia 283/81, Cilfit ym., tuomio 6.10.1982, Kok. 1982, s. 3415, Kok. Ep. VI, s. 537). Valittajien mukaan tämän mahdollisuuden epäamisestä aiheutuu ilmeisiä oikeudellisia seurauksia oikeudenkäynnin asianosaisille.
- 41 Neljänneksi valittajat väittävät, että katsoessaan, että kanteen nostamisella kolmannen valtion pikemminkin kuin jäsenvaltion tuomioistuimessa ei ole oikeusvaikutuksia, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin myös tulkitsi virheellisesti oikeuskäytäntöä, jossa vahvistetaan, että kun on päätetty aloittaa jokin menettely jonkin toisen menettelyn asemesta, tällaisen valinnan konkretisoivalla päätöksellä on EY 230 artiklassa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia.
- 42 Valittajien mukaan nimittäin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa virheellisesti hyväksymättä, että asiassa C-312/90, Espanja vastaan komissio, 30.6.1992 annettussa tuomiossa (Kok. 1992, s. I-4117) oli ratkaisevana seikkana se, että komissio valitsi tietyn menettelyn jonkin toisen menettelyn asemesta. Valittajat vetoavat tämän osalta myös yhdistetyissä asioissa 8/66–11/66, CBR ym. vastaan komissio, 15.3.1967 annettuun tuomioon (Kok. 1967, s. 93, Kok. Ep. I, s. 313). Valittajat väittävät, että aloittamalla kyseessä olevat menettelyt Yhdysvalloissa komissio teki valinnan menettelystä, minkä seurauksena tuli mahdottomaksi paitsi esittää ennakkoratkaisupyyntöjä yhteisöjen tuomioistuimelle myös noudattaa niitä tärkeitä menettelyllisiä takeita, joita liittyy niihin merkityksellisiin yhteisön oikeuden mukaisiin menettelyihin, joita sovelletaan kyseessä olevien verojen ja maksujen kantamiseen.
- 43 Viidenneksi valittajat katsovat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei myöntänyt, että komissio oli riidanalaisilla päätöksillä ottanut lopullisesti kantaa

yhteisön oikeuden mukaiseen toimivaltaisuuteensa, millä vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti on oikeusvaikutuksia.

44 Valittajien mukaan nimittäin komissio olisi voinut toimia vain, jos olisi annettu sellainen johdetun oikeuden toimi, jonka nojalla se olisi voinut aloittaa oikeudenkäyntimenettelyjä kolmannessa valtiossa niiden tullien ja arvonlisäverojen perimiseksi, jotka sen mukaan oli jätetty maksamatta. Valittajien mukaan riidanalaisilla päätöksillä on siis samat oikeusvaikutukset kuin tuollaisella johdetun oikeuden toimella.

45 Lisäksi valittajien mukaan kyseisistä päätöksistä seurasi, että ne menot hyväksyttiin, jotka komissiolle aiheutui kanteiden nostamisesta ja niiden ajamisesta yhdysvaltaisissa tuomioistuimissa. Valittajien mukaan tällaisista päätöksistä voidaan nostaa kanne EY 230 artiklan nojalla, kuten yhdistetyissä asioissa C-239/96 R ja C-240/96 R, Yhdistynyt kuningaskunta vastaan komissio, 24.9.1996 annetusta määräyksestä (Kok. 1996, s. I-4475) erityisesti ilmenee.

46 Valittajat väittävät, että koska riidanalaiset päätökset tehtiin sellaisten yhteisön primaarioikeuden tai johdetun oikeuden toimien asemesta, joilla muutetaan perustamissopimuksessa määrättyä toimivallan jakoa, niidenkin tarkoituksena on muuttaa kyseistä jakoa, mikä merkitsee samanlaista toimivallan muuttamista kuin se, joka oli kyseessä edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan komissio annetussa tuomiossa.

47 Komissio väittää, että tämän valitusperusteen kaikki osat on jätettävä tutkimatta, koska valittajat ainoastaan toistavat ensimmäisessä oikeusasteessa jo esittämiään argumentteja.

- 48 Se väittää myös tämän valitusperusteen viidennen osan ja sen argumentin osalta, jonka mukaan komissio voi toteuttaa toimia verojen ja maksujen perimiseksi kolmansissa valtioissa vain nimenomaisen laissa annetun valtuutuksen nojalla, ensinnäkin, että valittajat ovat kuvanneet virheellisesti lähestymistavan, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin noudatti. Komission mukaan nimittäin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 104 kohdassa, että kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio olisi sivuuttanut tai kiertänyt ne voimassa olevat menettelyt, joita sovelletaan verojen ja tullien kantamisessa tai petosten torjunnassa. Toiseksi komissio väittää, että kyse ei koskaan ollut siitä, että komissio itse nostaisi kanteen maksamatta jätettyjen verojen ja maksujen perimiseksi. Kolmanneksi komissio katsoo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen korostaneen valituksenalaisen tuomion 102 kohdassa, että väite, jonka mukaan komissio olisi pyrkinyt perimään veroja ja maksuja vahingonkorvauskanteen välityksellä, ei ole omiaan osoittamaan, että kantajien menettelyllisiä oikeuksia olisi loukattu, ja lisäksi kyse on väitteestä, joka kuuluu asiakysymyksen alaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 49 Aluksi on muistutettava siitä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 225 artiklasta, yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta ja yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan c alakohdasta seuraa, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi (ks. mm. asia C-352/98 P, Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok. 2000, s. I-5291, 34 kohta; asia C-248/99 P, Ranska v. Monsanto ja komissio, tuomio 8.1.2002, Kok. 2002, s. I-1, 68 kohta ja asia C-41/00 P, Interporc v. komissio, tuomio 6.3.2003, Kok. 2003, s. I-2125, 15 kohta).

- 50 Kyseisissä määräyksissä asetettua perusteluvollisuutta ei siten täytä valitus, jossa vain kerrataan tai toistetaan sanasta sanaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistui-

messä jo esitetyt perusteet ja perustelut, sellaisetkin, joiden pohjana olevien tosiseikkojen osalta tämä tuomioistuin on tosiseikastoa määrittäessään nimenomaisesti omaksunut eri näkemyksen (ks. mm. asia C-174/97 P, FFSA ym. v. komissio, määräys 25.3.1998, Kok. 1998, s. I-1303, 24 kohta ja em. asia Interporc v. komissio, tuomion 16 kohta). Tällaisella valituksella nimittäin pyritään tosiasiasa ainoastaan siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne tutkitaan uudelleen, mikä ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan (ks. asia C-26/94 P, X v. komissio, määräys 26.9.1994, Kok. 1994, s. I-4379, 13 kohta ja em. asia Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomion 35 kohta).

- 51 Jos valittaja kuitenkin riitauttaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemän yhteisön oikeuden tulkinnan tai soveltamisen, ensimmäisessä oikeusasteessa tutkittuja oikeuskysymyksiä voidaan käsitellä uudelleen valituksen yhteydessä (ks. asia C-210/98 P, Salzgitter v. komissio, tuomio 13.7.2000, Kok. 2000, s. I-5843, 43 kohta). Muutoksenhakumenettelyn tarkoitus jäisi nimittäin osaksi toteutumatta, jollei valittaja voisi tällä tavoin perustaa valitustaan perusteisiin ja perusteluihin, jotka on esitetty jo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (ks. mm. em. asia FNAB ym. v. neuvosto, määräyksen 30 ja 31 kohta; asia C-321/99 P, ARAP ym. v. komissio, tuomio 16.5.2002, Kok. 2002, s. I-4287, 49 kohta ja em. asia Interporc v. komissio, tuomion 17 kohta).

- 52 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava, että ensimmäisellä valitusperusteellaan valittajat eivät tosiasiasa pyri ainoastaan siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne tutkitaan uudelleen. Tämän valitusperusteen kussakin osassa nimittäin valittajat ilmoittavat selvästi ne valituksenalaisen tuomion kohdat, joissa on niiden mukaan tehty oikeudellisia virheitä.

- 53 Tästä seuraa, että ensimmäinen valitusperuste voidaan ottaa tutkittavaksi.

- 54 Tämän valitusperusteen ensimmäisestä osasta on todettava, että kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien perustellusti palautti mieleen valituksenalaisen tuomion 77 kohdassa, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä johtuu, että toimia tai päätöksiä, jotka voivat olla kumoamiskanteen kohteena, ovat ainoastaan sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttamalla tämän oikeusasemaa selvästi (ks. mm. em. asia IBM v. komissio, tuomion 9 kohta; asia C-117/91, Bosman v. komissio, määräys 4.10.1991, Kok. 1991, s. I-4837, 13 kohta ja asia C-123/03 P, komissio v. Greencore, tuomio 9.12.2004, Kok. 2004, s. I-11647, 44 kohta).
- 55 Näin ollen on katsottava, että toisin kuin valittajat väittävät, EY 230 artiklassa määrätyn tuomioistuimien valvonnan ulkopuolelle jäävät paitsi valmistelevat toimet myös kaikki ne toimet, joilla ei ole sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa oikeussubjektin etuihin, kuten vahvistavat toimet ja pelkät täytäntöönpanotoimet (ks. erityisesti asia C-46/03, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 1.12.2005, Kok. 2005, s. I-10167, 25 kohta), pelkät suositukset ja lausunnot (asia C-476/93 P, Nutril v. komissio, tuomio 23.11.1995, Kok. 1995, s. I-4125, 30 kohta) ja lähtökohtaisesti sisäiset ohjeet (ks. em. asia Ranska v. komissio, tuomion 9 kohta).
- 56 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä, kun se päätteli siitä, ettei riidanalaisilla päätöksillä ollut EY 230 artiklassa tarkoitettuja sitovia oikeusvaikutuksia, etteivät päätökset olleet kannekelpoisia ja kun se ei rajoittanut tätä ratkaisua koskemaan vain valmistelevia toimia.
- 57 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on siis hylättävä.

- 58 Ensimmäisen valitusperusteen toisesta osasta on todettava, että sikäli kuin se ei ole päällekkäinen tämän valitusperusteen kolmannen, neljännen eikä viidennen osan kanssa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi perustellusti viittaamalla edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Saksa annetun tuomion 47 kohtaan, että vaikka asian vireillepano onkin välttämätön toimi sitovan tuomioistuinratkaisun saamiseksi, se ei sellaisenaan määritä lopullisesti oikeudenkäynnin osapuolten velvollisuuksia, joten päätös kanteen nostamisesta tuomioistuimessa ei sitäkään suuremmalla syyllä itsessään muuta riidanalaista oikeudellista tilannetta.
- 59 Se, saatetaanko riidanalaiset päätökset yhteisöjen tuomioistuinten harjoittamaan valvontaan, on tämän osalta täysin merkityksetöntä.
- 60 Tästä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä.
- 61 Ensimmäisen valitusperusteen kolmannelta osasta on katsottava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi samoin perustellusti valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, että se seikka, että tuomioistuin soveltaa omia prosessisääntöjään, kuuluu seurauksiin, jotka välttämättä liittyvät kanteen nostamiseen missä tahansa tuomioistuimessa, eikä sitä näin ollen voida pitää sellaisena EY 230 artiklassa tarkoitettuna oikeusvaikutuksena, joka seuraa päätöksestä nostaa kanne.
- 62 On lisättävä, että se, voidaanko komission riidanalaiset päätökset luokitella tämän tuomion 54 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetuiksi kannekelpoisiksi oikeustoimiksi, ei voi riippua siitä, että jos komissio olisi nostanut kanteen jäsenvaltion tuomioistuimessa, näin vireille pannun menettelyn yhteydessä olisi ollut mahdollista esittää ennakkoratkaisupyyntö EY 234 artiklan nojalla.

- 63 Ensimmäisen valitusperusteen kolmatta osaa ei näin ollen voida hyväksyä.
- 64 Ensimmäisen valitusperusteen neljännessä osasta on katsottava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulkitsi asianmukaisesti edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan komissio annettua tuomiota (12–20 kohta), kun se totesi tästä tuomiosta ilmenevän, että valtioneuvoston tutkinnan aloittamisesta tehdyllä päätöksellä on EY 230 artiklassa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia. Kyseessä olevien tukien arvioinnilla ja luonnehdinnalla sekä tästä johtuvalla menettelyn valinnalla nimittäin on tiettyjä oikeudellisia seurauksia. Sitä vastoin pelkästään sillä, että riidanalaisilla päätöksillä komissio teki valinnan kantajia vastaan aloitettavasta menettelystä ja sivuutti siten muut menettelyt, ei sellaisenaan voi olla kyseisessä artiklassa tarkoitettua oikeusvaikutusta.
- 65 Tästä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen neljäs osa on hylättävä.
- 66 Ensimmäisen valitusperusteen viidennestä osasta on katsottava, että kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin perustellusti totesi, vaikka riidanalaisiin päätöksiin, kuten mihin tahansa toimielimen toimeen, sisältyykin liitännäisesti näihin toimiin ryhtyneen tahon kannanotto omaan toimivaltaansa päättää niistä, tällaisella kannanotolla ei voida itsessään katsoa olevan EY 230 artiklassa tarkoitettua sitovaa oikeusvaikutusta, sellaisena kuin tätä artiklaa on tulkittu oikeuskäytännössä.
- 67 Siitä budjettivarojen käytöstä, joka riidanalaisissa päätöksissä implisiittisesti sallitaan kyseessä olevien kanteiden nostamiseksi ja pysyttämiseksi, on riittävää todeta, että tämä seikka ei vaikuta mitenkään siihen, onko kyseisillä päätöksillä sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajien etuihin muuttamalla näiden oikeusasemaa selvästi.

- 68 Edellä esitetystä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen viides osa ja näin ollen koko valitusperuste on hylättävä.

Toinen valitusperuste, jonka mukaan EY 230 artiklaa on tulkittu virheellisesti niiden vaikutusten osalta, jotka kyseessä olevien siviilikanteiden nostamisella on Yhdysvaltain oikeuden mukaan

Asianosaisten lausumat

- 69 Valittajien mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa virheellisesti, että District Court saattoi korvata sen, ettei Yhdysvalloissa ole ennakkoratkaisujärjestelmää, siten, että se itse soveltaa yhteisön oikeutta. Tämän osalta valittajat väittävät, että "Act of State" -teorian takia on epätodennäköistä, että District Court lausuisi sille esitetyistä yhteisön oikeuden peruskysymyksistä. Toisin kuin komissio väittää, valittajat toteavat tältä osin jo vedonneensa kyseiseen teoriaan, tai ainakin sen sisältöön, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.
- 70 Komission mukaan tämä valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska se on uusi valitusperuste. Komissio nimittäin väittää, että valittajat eivät vedonneet "Act of State" -teoriaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa eivätkä myöskään District Courtissa, vaikka ne olisivatkin voineet niin tehdä.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 71 Aluksi on todettava, että kuten julkisasiamies katsoi ratkaisuehdotuksensa 66 kohdassa, valituksenalaisen tuomion 72 kohdasta ilmenee, että valittajat vetosivat "Act of State" -teoriaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, joten toinen valitusperuste voidaan ottaa tutkittavaksi.
- 72 Tämä valitusperuste on kuitenkin, sikäli kuin se eroaa ensimmäisen valitusperusteen kolmannesta ja neljännestä osasta, hylättävä perusteettomana.
- 73 Se nimittäin, soveltaako Yhdysvaltojen toimivaltainen tuomioistuin "Act of State" -teoriaa vai ei, ei mitenkään vaikuta EY 230 artiklassa tarkoitettuun kannekelpoisen toimen käsitteeseen.

Kolmas valitusperuste, jonka mukaan tehokasta oikeussuojaa koskevaa perusoikeutta on loukattu

Asianosaisten lausumat

- 74 Valittajien mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on evännyt niiltä tehokkaan oikeussuojan ja tehnyt oikeudellisen virheen, koska se katsoi valituk-

senalaisen tuomion 123 kohdassa, että tätä seikkaa koskevana merkityksellisenä kriteerinä on oikeus tuomioistuinkäsittelyyn pikemminkin kuin tehokkaiden oikeussuojakeinojen olemassaolo, jota oikeuskäytännössä pidetään tärkeänä. Valittajat vetoavat tämän osalta asiassa C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores vastaan neuvosto, 25.7.2002 annettuun tuomioon (Kok. 2002, s. I-6677, 39 kohta).

75 Lisäksi valittajat väittävät, että se, että edellä mainitussa asiassa Unión de Pequeños Agricultores vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa (40 kohta) ja asiassa C-321/95 P, Greenpeace Council ym. vastaan komissio, 2.4.1998 antamassaan tuomiossa (Kok. 1998, s. I-1651) yhteisöjen tuomioistuin viittasi siihen oikeussuojakeinojen ja menettelyjen kattavaan järjestelmään, jolla pyritään varmistamaan toimielinten toimien laillisuuden valvonta, sisällyttämättä siihen kuitenkaan EY 288 artiklaa, osoittaa paikkansa pitämättömäksi sen toteamuksen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki valituksenalaisen tuomion 123 kohdassa ja jonka mukaan ei ole tehokkaan oikeussuojan tarpeen vastaista, että kumoamiskanne jätetään tutkimatta, koska kyseisen artiklan nojalla on mahdollista nostaa sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskeva kanne. Valittajat lisäävät, että pelkästään yhteisön toimielinten toimivallan puuttuminen ei synnytä sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta, joten vahingonkorvauskanne ei riitä antamaan valittajille tehokasta oikeussuojaa.

76 Komissio väittää, että tehokkaan oikeussuojan periaate takaa suojan sellaisia yhteisön toimielinten toimia vastaan, jotka ovat omiaan loukkaamaan yhteisön oikeudessa tunnustettuja oikeuksia ja vapauksia, nimittäin niitä toimia vastaan, joilla on oikeusvaikutuksia niihin, joita toimet koskevat. Komission mukaan riidanalaiset päätökset eivät kuitenkaan ole tällaisia toimia.

77 Edellä mainitussa asiassa Unión de Pequeños Agricultores vastaan neuvosto annetusta tuomiosta komissio palauttaa mieleen, että yhteisöjen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 44 kohdassa, että vaikka erikseen koskemisen edellytystä, joka on asetettu kanteen nostamiselle asetuksesta, tosiaan onkin tulkittava tehokkaan oikeussuojan periaatteen valossa ottaen huomioon eri tekijät, joiden perusteella kantaja voidaan yksilöidä, tällainen tulkinta ei voi johtaa kyseisen edellytyksen sivuuttamiseen.

- 78 EY 288 artiklasta komissio katsoo, että valittajien todellisena ongelmana ei ole se, tarjoaako kyseinen artikla valittajille tehokasta suojaa, vaan pikemminkin vaikeus osoittaa, että komissio olisi toteuttanut lainvastaisen toimen yrittäessään saada District Courtilta ratkaisun, jonka mukaan valittajat ovat syyllistyneet siviilikanteissa väitettyihin lainvastaisuuksiin ja toimintaan, joka synnyttää vahingonkorvausvelvollisuuden, ja että aiheutunut vahinko olisi välitön seuraus tällaisten kanteiden nostamisesta.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 79 Ensinnäkin on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tukeutui valituksenalaisen tuomion 123 kohdassa perustellusti toteamukseen, että toimet, joilla ei ole sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa oikeussubjektien etuihin, eivät voi olla kumoamiskanteen kohteena.
- 80 On totta, että kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palautti mieleen kyseisen tuomion 121 kohdassa, EY 230 ja EY 241 artiklalla sekä EY 234 artiklalla perustamissopimuksessa on luotu oikeussuojakeinojen ja menettelyjen kattava järjestelmä, jolla pyritään varmistamaan toimielinten toimien laillisuuden valvonta ja jossa kyseinen valvonta annetaan yhteisöjen tuomioistuinten tehtäväksi (ks. em. asia *Les Verts v. parlamentti*, tuomion 23 kohta; em. asia *Foto-Frost*, tuomion 16 kohta ja asia *C-461/03, Gaston Schul Douane-expediteur*, tuomio 6.12.2005, Kok. 2005, s. I-10513, 22 kohta).
- 81 On kuitenkin todettava, että vaikka edellytystä, joka koskee sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttamalla tämän

oikeusasemaa selvästi, onkin tulkittava tehokkaan oikeussuojan periaatteen valossa, tällainen tulkinta ei voi johtaa kyseisen edellytyksen sivuuttamiseen ilman, että ylitettäisiin yhteisöjen tuomioistuimille perustamissopimuksella myönnetty toimivalta (ks. vastaavasti sen edellytyksen osalta, että riitautettu toimi koskee kantajana olevaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä erikseen, em. asia *Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto*, tuomion 44 kohta).

82 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 123 kohdassa edelleen perustellusti, että vaikka oikeussubjektit eivät voikaan nostaa kannetta kyseisten toimien kumoamiseksi, niiltä ei evätä oikeutta tuomioistuinkäsittelyyn, sillä EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan mukainen sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskeva kanne on tällöinkin käytettävissä, jos kysymyksessä oleva toiminta voi aikaansaada yhteisön vahingonkorvausvastuun.

83 Tällainen kanne ei kuulu järjestelmään, jolla valvotaan sellaisten yhteisön toimien pätevyyttä, joilla on sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin, mutta se on käytettävissä, kun asianosaiselle on aiheutunut vahinkoa toimielimen lainvastaaisesta toiminnasta.

84 Lisäksi se, että valittajat eivät mahdollisesti kykenisi näyttämään toteen yhteisön toimielinten lainvastaista toimintaa, väitettyä vahinkoa tai syy-yhteyttä tämän toiminnan ja väitetyn vahingon välillä, ei merkitse sitä, että niiltä olisi riistetty tehokas oikeussuoja.

85 Edellä esitetystä seuraa, että kolmas valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Neljäs valitusperuste, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka koskee ilmeisen lainvastaisten toimien kannekelpoisuutta, on sovellettu ja tulkittu virheellisesti

Asianosaisten lausumat

- 86 Valittajat korostavat, että missään perustamissopimuksen määräyksessä tai missään johdetun oikeuden toimessa ei anneta yhteisölle toimivaltaa saattaa vireille oikeudenkäyntejä yhteisön oikeusjärjestyksen ulkopuolella, eikä niissä myöskään anneta komissiolle toimivaltaa panna tullien ja arvonnäveron kantaminen täytäntöön. Tämän osalta valittajat toteavat, että EY 211 artikla ei ole sellainen yleinen toimivaltamääräys, joka tekisi EY 7 artiklan merkityksettömäksi. Valittajat väittävät, että koska riidanalaiset päätökset ovat siis ilmeisen lainvastaaisia, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt ottaa kumoamiskanteet tutkittaviksi edellä mainitussa asiassa IBM vastaan komissio annetun tuomion mukaisesti.
- 87 Edellä mainitussa asiassa FNAB ym. vastaan neuvosto annetusta määräyksestä, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin mainitsi valituksenalaisen tuomion 87 ja 88 kohdassa, valittajat väittävät, että viitattaessaan kyseisen määräyksen 40 kohdassa ”perustamissopimuksessa nimenomaisesti vahvistettuihin tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin” yhteisöjen tuomioistuin tarkoitti EY 230 artiklan neljännessä kohdassa mainittuja edellytyksiä, joiden mukaan toimen on koskettava asianomaista suoraan ja erikseen, eikä se tarkastellut sitä, voivatko ilmeisen lainvastaiset toimet olla poikkeuksellisissa olosuhteissa kumoamiskanteiden kohteena.
- 88 Valittajat väittävät joka tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi virheellisesti oikeuskäytäntöä, joka perustuu erityisesti edellä mainitussa asiassa Ranska vastaan komissio 9.10.1990 annettuun tuomioon sekä asiassa C-325/91, Ranska vastaan komissio, 16.6.1993 annettuun tuomioon (Kok. 1993, s. I-3283, Kok. Ep. XIV, s. I-251), ja rikkoi olennaista menettelymääräystä, kun se ei käsitellyt tutkittavaksi ottamista koskevaa kysymystä asiakysymyksen yhteydessä.

- 89 Komissio katsoo ensinnäkin, että tämä valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska esitetyt argumentit ovat pelkkää ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjen argumenttien toistoa.
- 90 Toiseksi komissio toteaa, että osapuolet, joilla on kanneoikeus EY 230 artiklan toisen kohdan nojalla ja joiden institutionaalisia oikeuksia koskee suoraan se kanta, jonka komissio yksipuolisesti ottaa toimivaltaansa, tukivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa hyvin selvästi komission oikeutta tehdä riidanalaiset päätökset. Lisäksi komissio väittää itsekin palauttaneensa mieleen ne yhteisön edustamista koskevat oikeudet, jotka sille annetaan EY 282 artiklassa, jossa komission mukaan sovelletaan sitä yleistä periaatetta, jonka mukaan komissio on yksin toimivaltainen edustamaan yhteisöä tuomioistuimissa. District Courtissa esitettyyn hylkäysvaatimukseen antamassaan vastauksessa komissio väittää tukeutuneensa EY 211 artiklaan samoin kuin muihin perustamissopimuksen artikloihin. Komissio katsoo, että koska sillä siis ainakin lähtökohtaisesti on kyseessä oleva toimivalta, ei voida väittää, että toimivalta selvästi puuttuu tai että riidanalaiset päätökset ovat ilmeisen lainvastaisia.
- 91 Kolmanneksi komissio palauttaa mieleen edellä mainitussa asiassa FNAB ym. vastaan neuvosto annetusta määräyksestä ja siitä valittajien argumentista, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt käsitellä oikeudenkäyntiväite asiakysymyksen yhteydessä, että päätöksen riitauttamiseksi oikeussubjektin on ensin todistettava, että päätöksellä on ollut tiettyjä lopullisia oikeusvaikutuksia, mitä ei komission mukaan ole tehty.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 92 Aluksi on hylättävä komission oikeudenkäyntiväite niiden samojen perustelujen vuoksi, jotka esitettiin tämän tuomion 49–52 kohdassa.

- 93 Toiseksi on todettava, tarvitsematta lausua siitä, seuraako edellä mainitussa asiassa IBM vastaan komissio annetusta tuomiosta, että ilmeisen lainvastaisista toimista nostetut kumoamiskanteet on poikkeuksellisissa olosuhteissa otettava tutkittaviksi, että tällaisesta tilanteesta ei selvästikään missään tapauksessa ole kyse nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.
- 94 Tämän osalta nimittäin on riittävää huomata, että EY 211 artiklan mukaan komissio huolehtii perustamissopimuksen määräysten sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisesta, että EY 281 artiklan mukaan yhteisö on oikeushenkilö ja että EY 282 artiklassa, joka, vaikka se sanamuotonsa mukaan koskeekin vain jäsenvaltioita, ilmentää yleistä periaatetta, täsmennetään, että yhteisöllä on oikeuskelpoisuus ja että tällöin sitä edustaa komissio.
- 95 Väitteestä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt käsitellä oikeudenkäyntiväite asiakysymyksen yhteydessä, on todettava, että toisin kuin oli asia valittajien mainitsemissa tuomioissa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetyn oikeudenkäyntiväitteen perusteltavuuden arviointi ei nyt käsiteltävänä olevassa asiassa riippunut siitä arvioinnista, joka oli tehtävä valittajien esittämistä asiakysymystä koskevista perusteista.
- 96 Näin ollen neljättä valitusperustetta ei voida hyväksyä.

Viides valitusperuste, jonka mukaan EY 292 artiklaa on rikottu

Asianosaisten lausumat

- 97 Valittajat väittävät, että katsoessaan, että District Court saattoi käsitellä kaikki riidat, jotka koskevat komission toimivaltaa panna kyseessä olevat menettelyt vireille

Yhdysvalloissa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki ratkaisun, joka oli vastoin EY 292 artiklaa ja perustamissopimusten muodostamaa järjestelmää.

98 Valittajien mukaan nimittäin yhteisön oikeusjärjestyksen itsenäisyyttä horjuttavat kaikki sellaiset yhteisön ulkopuoliset järjestelmät, joiden seurauksena yhteisö ja sen toimielimet ovat sisäistä toimivaltaansa käyttäessään sidottuja yhteisön oikeussääntöjen tiettyyn tulkintaan (ks. erityisesti lausunto 1/91, 14.12.1991, Kok. 1991, s. I-6079, Kok. Ep. XI, s. I-565, 41–46 kohta ja lausunto 1/00, 18.4.2002, Kok. 2002, s. I-3493, 45 kohta), ja tilanne olisi valittajien mukaan tällainen, jos District Court antaisi ratkaisun komission toimivallasta saattaa menettelyjä vireille kolmannessa valtiossa maksamattomiksi väitettyjen tullien ja arvonnäisäverojen kantamiseksi.

99 Komissio palauttaa ensinnäkin mieleen, että EY 292 artikla koskee jäsenvaltioita eikä komissiota.

100 Toiseksi se väittää, että yhteisö ei pyri tekemään District Courtista yhteisön oikeuteen liittyvien kysymysten ratkaisijaa yhteisöjen tuomioistuimen asemesta. Kaikki komission valtuutusta ja toimivaltaa koskevat argumentit, joita valittajat voivat esittää District Courtissa, käsitellään tässä tuomioistuimessa samalla tavalla kuin kaikki muutkin ennakkokysymykset, jotka johtuvat yhteisön valittajia vastaan nostamasta siviilikanteesta. Kun District Courtin on oman oikeusjärjestyksensä sääntöjen soveltamiseksi otettava yhteisön oikeus huomioon, se kerää tätä varten kaikki tarvittavat tiedot.

- 101 Tuomioistuimen valintaa komissio pitää strategiaan liittyvänä kysymyksenä, koska se pyrkii nostamaan kanteita tai olemaan mukana menettelyissä siinä valtiossa, jossa riitautettu toiminta on tapahtunut ja jossa täytäntöönpano tapahtuu. Komission mukaan District Court on se tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä yhtäältä yhdellä tai usealla valittajalla on kotipaikka ja toisaalta lainvastainen toiminta on tapahtunut, joten kyseinen tuomioistuin voi parhaiten varmistaa, että haettu tuomio pannaan tosiasiallisesti täytäntöön.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 102 On todettava, että toisin kuin valittajat väittävät, Yhdysvaltojen tuomioistuimen antama ratkaisu komission toimivallasta nostaa kanne kyseisessä tuomioistuimessa ei voi sitoa yhteisöä eikä sen toimielimiä yhteisön oikeussääntöjen tiettyyn tulkintaan niiden käyttäessä sisäistä toimivaltaansa. Kuten nimittäin julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 90 kohdassa, tällainen päätös olisi sitova ainoastaan tietyn oikeudenkäynnin suhteen.

- 103 Tästä seuraa, että viides valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

- 104 Koska yksikään valittajien valituksensa tueksi esittämistä perusteista ei ole perusteltu, valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

105 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla sovelletaan muutoksenhakuun, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut valittajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska valittajat ovat hävinneet asian, ne on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaan, jota kyseisen 118 artiklan nojalla sovelletaan myös muutoksenhakuun, asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Valitus hylätään.**

- 2) **R. J. Reynolds Tobacco Holdings, Inc., RJR Acquisition Corp., R. J. Reynolds Tobacco Company, R. J. Reynolds Tobacco International, Inc. ja Japan Tobacco, Inc. veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

- 3) **Saksan liittotasavalta, Espanjan kuningaskunta, Ranskan tasavalta, Italian tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta, Portugalin tasavalta, Suomen tasavalta, Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset